

נ.ב. בהנוגע לזמן הנחת תפילין, כבר ידועה ההוראה ונדפסה בהיום יום, להתחיל שני חדשים קודם יגי שנה ויום אחד.

ונדפסה בהיום יום: ב מנחם אב.

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

משיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

כ"ף מרחשון, ה'תשמ"ב

— בקשר לקאפיטל קב"ב בתהלים —

יוצא לאור ליום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

מרת חי' פרחא בת ר' מכלוף ז"ל

נפטרה י"ב ניסן ה'תשע"ה

ר' מכלוף ב"ר יעקב ז"ל

נפטר י"ג ניסן ה'תשמ"ב

ר' אברהם ב"ר יהודה ז"ל

נפטר י"ט טבת ה'תשע"א

ר' יקותיאל דובער ב"ר שניאור זלמן ז"ל

נפטר י"ג ניסן ה'תשמ"ח

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות

הרה"ת ר' יהודה וזוגתו מרת ימית ומשפחתם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

אלמקייס

ג

תי"ח על הדו"ח. ויהי"ר שיקוים ב"ב היעוד כי לא יהי בד גוי.

ד

בי"ה, חיי ניסן תשי"ט
ברוקלין

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מי"א ניסן בקשת ברכה פ"נ,
ובעת רצון יזכירוהו ואת כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א להמצטרך לו,
ומובן שכל הוספה בעניני תורה ומצות [שככל שיהי המצב טוב בזה, הרי
בעניני תורה ומצות תמיד יש מקום להוסיף עוד] יתוסף בברכות השי"ת
בהמצטרך, ובפרט בהפצת המעינות חוצה, אשר דרישת והכרח השעה היא,
ולפלא שבמשך כל הזמן כנראה נתרשל בזה או עכ"פ אינו עושה ככל יכולתו,
ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

כרך שני (על מסכתות פסחים, ב"ק, ב"מ, ב"ב* והערות על כמה ענינים במס' כתובות
וקידושין) — קה"ת, אלול שנת ה'תשכ"ח**.

ג

היעוד כי לא יהי בד גוי: פ' ראה טו, ד.

ההפצה בהצלחה. ואפריון (ע"י סדי"ה ב' גינות — להצ"צ) נמטי' לכל אלו שהשתדלו וישתדלו
בעתיד בכל השייך להני"ל.

(* החידושים על מסכת ב"ב נדפסו גם בקונטרס בפ"ע — חורף תשי"ז.

(** ע"ד הדפסת כרך זה השני — ראה גם אגרת מיום כ"ה אלול, התשכ"ח (למו"ה חיים מאיר
בוקיעט — נדפסה בתשורה הנ"ל): מאשר הנני קבלת מכתבו והסי' שערי יהודה ות"ח ת"ח.
ואשרי חלק כאו"א שהתעסקו בהו"ל.

° אודה"ת מארו"ל ע' מ (לב"מ בסופה: "שתי גנות זו על גב זו .. אמר ר"ש .. אמרוה קמי'
דשבור מלכא, אמר להו: אפריון נמטי' לרבי שמעון"). וש"נ. — וראה תו"מ התועודות חמ"ה
(תשכ"ו ח"א) ע' 252.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת הקכ"א ותחילת שנת הקכ"ב של
כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע — הננו מוציאים לאור חלק משיחת כ"ף
מרחשון ה'תשמ"ב, הנחה בלתי מוגה — בקשר לקאפיטל קכ"ב שבתהלים (נדפס
בהתועדויות תשמ"ב ח"א ע' 405 ואילך. בהוצאה זו ניתוספו איזה מ"מ).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שזנכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גוי", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ערש"ק הגדול, ה'תשפ"ג,

שנת הקהל,

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,

ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2023 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2023

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

דפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוספה

א

[ד' סיון, ה'תשי"ז]

בטח ניתן גם על הוצ"ק המיוחדות ביו"ט ובפרט בחגה"פ.

ב

[פסח שני, ה'תשי"ח]

[1] ת"ח על הבשו"ט ויה"ר שיעלו בקודש — בכל הני"ל.

[2] בטח מטכסים עצה לתיקון המצב. ויה"ר שיהא בהצלחה.

[3] הנעשה ע"ד "שערי יודא"?

א-ג

מהעתקה. מענה על ג' דו"חות (בתאריכים אלו) מפעולות "חברת קופת הבחורים דישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש" (בהנהלת מו"ה מרדכי מענטליק, מו"ה משה פנחס הכהן כ"ץ ומו"ה חיים מאיר בוקיעט). נדפס בתשורה (זקליקובסקי, תש"ד). אגרת נוספת אליהם — אג"ק ח"ד אגרת ב'צ.

א

הוצ"ק: = הוצאות קטנות.

ב

[1] ת"ח על הבשו"ט: במענה לפירוטם ש"על חגה"פ העבר ניתן להתמידים מביהמ"ד 770 איסטערן פארקוויי כו".

שיעלו בקודש: ראה ברכות כח, א. וש"נ.

[2] בטח מטכסים עצה כו': במענה לכותבם ש"הגירעון (דעפיציט) בחברת "קופת הבחורים"

כעת הוא \$2,000 בערך".

[3] הנעשה ע"ד "שערי יודא"? הוא ספר "שערי יהודה" — חידושים על מסכתות הש"ס "מאת הרב הגאון הרב החסיד ר' יהודה עבער נ"ע הי"ד, הר"מ ראשי ומנהל דישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בווארשא-אטוואצק", ש"ל ע"י ה"ועד להדפסת שערי יהודה" (כו חברים "הרבנים: אברהם יצחק גארפינקעל, חיים מאיר בוקיעט, יצחק דובער אושפאל, יצחק הכהן הענדיל, מרדכי מענטליק, יוסף הלוי וויינבערג, יוסף מענדל טענענבוים, משה פנחס הכהן כ"ץ*, יו"ר") ו"נערך ונסדר ע"י תלמידיו הרב יצחק דובער . . אושפאל והרב חיים מאיר . . בוקיעט": כרך ראשון (על מסכתות כתובות, גיטין, קידושין) — קה"ת, ר"ח כסלו שנת ה'תשי"ט**;

(* ראה גם אגרת אליו בענין זה — אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג אגרת ד'תתקצד (ע' תקג). (** ע"ד הדפסת (והפצת) כרך זה הראשון — ראה גם מענה בתאריך זה (ר"ח כסלו תשי"ט) שנדפס ב"פתח דבר" לשם (ע' 10): בטח תהי' ההדפסה והכריכה בזריות. ויה"ר שתהי' אחיכ

בס"ד. משיחת כ"ף מרחשון, ה'תשמ"ב.

בלתי מוגה

א. כללות הענין דכ"ף מרחשון, יום ההולדת דכ"ק אדמו"ר נ"ע — ישנו בכל שנה ושנה, ונוסף לזה ישנם ענינים מיוחדים התלויים בקביעות השנה, ולדוגמא: בשנה זו חל כ"ף מרחשון ביום השלישי דפ' חיי שרה (שאו לומדים בשיעור חומש היומי את הפסוק! "ויהי הוא טרם כלה לדבר" — שנתבאר לעיל בארוכה?).

ונוסף לזה — ישנו ענין מיוחד בכל שנה ושנה, שבזה הוא מחולק מכל השנים שלפנ"ז ושלאח"ז (כדלקמן).

דהנה, הקביעות דכ"ף מרחשון ביום השלישי בשבוע, אינה בשנה זו בלבד, כי ישנם כמה וכמה שנים שבהם חל כ"ף מרחשון ביום השלישי בשבוע,

[כמ"ש הרמב"ם³: "כל שנה שיהי' ראש השנה בה בשלישי תהי' לעולם כסדרן", היינו, שחודש מרחשון הוא חסר וחודש כסלו הוא מלא. ובכל שנה שהקביעות דר"ה היא ביום השלישי בשבוע, הרי גם הקביעות דכ"ף מרחשון שבאותה שנה תהי' ביום השלישי בשבוע],

וא"כ, אין זה ענין השייך במיוחד לשנה זו דוקא.

והענין המיוחד שבכ"ף מרחשון דשנה זו הוא — סיום שנת הקכ"א להולדת כ"ק אדמו"ר נ"ע, והתחלת שנת הקכ"ב. שהרי כ"ק אדמו"ר נ"ע נולד בכ"ף מרחשון שנת תרכ"א, "כתר"א", ובכ"ף מרחשון שנת תשמ"ב מתחילה שנת הקכ"ב.

ב. והנה, ידועה תקנת הבעש"ט לאמר פרק תהלים המתאים למספר שנותיו⁴ — היינו, נוסף על אמירת השיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש (שזהו א' מג' השיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים ותניא, "חת"ת"), צריכים לומר גם פרק תהלים המתאים למספר שנותיו. ושיעור (פרק) תהלים זה מתחדש מידי שנה בשנה — ביום ההולדת.

(5) קובץ מכתבים — אמירת תהלים, ולאח"ז באג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"י ע' נג. סה"ש תש"ד ע' 162.

(1) חיי שרה כד, טו.
(2) במאמר שנאמר בהתוועדות.
(3) הל' קידוה"ח ספ"ח.
(4) "היום יום" כ חשון.

וידוע גם סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר שהי' שומע מאמר חסידות מאביו כ"ק אדמו"ר נ"ע ביום ההולדת (דכ"ף מרחשון), עד יום ההולדת האחרון בחיים חיותו בעלמא דין — כ"ף מרחשון שנת פר"ת, שאז שמע מאמר חסידות על פסוק מפרק ס' שבתהלים, מאחר שאז התחילה שנת הששים דכ"ק אדמו"ר נ"ע (וכפי שכבר נדפס מאמר זה — בסה"מ פר"ת⁷).

והנה, סדר זה הוא לא רק בחיים חיותו בעלמא דין, אלא גם לאחר ההסתלקות⁸ — כידוע רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר לאמירת חסידות על פסוק בפרק פ"ד שבתהלים, כאשר פרק זה הי' הפרק המתאים למספר שנותיו (אע"פ שזה הי' לאחרי ההסתלקות).

זאת אומרת: ביום ההולדת מזלו גובר⁹, ונפעל ענין של עלי' באופן שאין זה בערך כלל לגבי דרגתו הקודמת. וענין זה מתבטא בזה שמתחילים לומר פרק חדש בתהלים, ופרק זה שייך לכל משך השנה כולה, עד יום ההולדת בשנה הבאה.

וע"פ האמור לעיל שבשנה זו מתחילה שנת הקכ"ב — מובן, שהפרק תהלים השייך לשנה זו הוא — פרק קכ"ב.

וזהו יחודו של כ"ף מרחשון דשנה זו לגבי כל השנים שלפנ"ז ושלאח"ז — שבו מתחילים את אמירת המזמור קכ"ב שבתהלים.

ומאחר שאמירת פרק זה היא בכל ימי השנה — מובן, שההוראות שלמדים מפרק זה שייכות במיוחד לשנה זו, כדלקמן.

ג. והנה, ע"פ הידוע שבעל יום ההולדת התעסק והשתדל לפעול על כל הסוגים שבכ"ף, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך ושואב מימין"¹⁰ — מובן, שההוראות הנלמדות מהתוכן דפרק קכ"ב (שבזה צריכה להיות השתדלות מיוחדת בשנה זו) צריכות להיות מובנות לכאו"א מישראל, כולל אפילו "חוטב עציך ושואב מימין".

ולאידך — האמור לעיל שבשנה זו צריכה להיות הדגשה יתירה אודות אופן העבודה המבואר בפרק זה — צריכים להסביר זאת ל"ראשיכם שבטיכם", ואדרבה: צריכים השתדלות מיוחדת להסביר זאת ל"ראשיכם שבטיכם", עוד יותר מאשר ל"חוטב עציך ושואב מימין".

(6) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' רמב. (9) נעתקה בתו"מ ח"ב ע' 207 הערה 16. (10) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע. (11) ר"פ נצבים. (7) ע' קה ואילך. (8) ראה גם תו"מ חני"ז ע' 22. וש"נ.

בפעם הראשונה שמדבר עמו יכנסו הדברים בלב הזולת ויפעלו פעולתם, כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב²⁹ ופועלים פעולתם.

ותירה מזו: כאשר ידבר בדברים היוצאים מן הלב, יתכן שלא יצטרך להאריך בדיבורו, כי דבריו יפעלו תיכף ומיד, "טרם כלה לדבר". ובראותו שדיבר עם הזולת פעם א', ב' פעמים וכו', ועדיין לא פעל עליו מאומה — הנה לכל לראש צריך הוא להתבונן במעמדו ומצבו, כי יתכן שהחסרון הוא בו, ולכן אין דבריו פועלים על הזולת.

וההתבוננות במעמדו ומצבו צריכה להיות באופן ד"הוי שפל רוח בפני כל אדם³⁰, וכמבואר בתניא³¹ שכל אדם צריך "לשקול ולבחון בעצמו אם הוא עובד ה' בערך ובחיי' מלחמה עצומה כו' בבחי' ועשה טוב", כי "מה לי בחיי' סור מרע ומה לי בחיי' ועשה טוב וכו'", כמבואר שם בארוכה, ואכ"מ.

ט. וזוהי ההוראה בנוגע למעשה בפועל:

על כאו"א מישראל להוסיף בכל הפעולות דמבצע אהבת ישראל — שזהו אופן עבודת אברהם אבינו, "אברהם אוהבי"³², מדת האהבה והחסד, והרי כאו"א מישראל מקבל זאת בירושה מאברהם אבינו, כי הוא יורש אמיתי שיורש את הכל.

וממבצע אהבת ישראל הרי זה נמשך בשאר פרטי המבצעים (בערך למבצע אהבת ישראל): חינוך הכשר, וחינוך על טהרת הקודש, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים — יבנה וחכמי', הדלקת נרות שבת קודש, כשרות האכילה ושתי', וטהרת המשפחה.

והנה, עי"ז שבכ"ף נמצאים במעמד ומצב דאחדות ואהבת ישראל, "כולנו כאחד" — נפעל הענין ד"ברכנו אבינו כו' באור פניך", כמבואר בתניא פרק לב.

ועי"ז זוכים לקיום הבקשה³³ "ה' אלקים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה" — בישועה אמיתית ונצחית, גאולה האמיתית והשלמה עי" משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(29) ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא (31) פ"ל. (32) ישעי' מא, ח. (30) בשל"ה סט, א. (33) תהלים פ, ח. (30) אבות פ"ד מ"י.

ז. והנה, בכ"ף מרחשון דשנה זו מתחילים לומר מזמור קכ"ב שבתהלים, שבו מודגש ביותר כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל.

ומאחר שאומרים מזמור זה בכל ימי השנה כולה (החל מיום ההולדת דכ"ף מרחשון) — מובן שבשנה זו צריכה להיות הדגשה מיוחדת בנוגע לכללות ענין השלום, אחדות ואהבת ישראל.

והנה, כללות ענין השלום ואחדות דעם ישראל המודגש בפרק קכ"ב, ישנו גם במשך כל השנים כולם — שהרי בכל יום אומרים בסיום התפלה (בתפלת "אין כאלקינו") את הפסוק "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", ופסוק זה מובא גם בסיום מסכת ברכות, שהיא התחלת הש"ס כולו —

אבל אעפ"כ, מאחר שבשנה זו (החל מיום ההולדת) ישנה הדגשה מיוחדת בנוגע לפרק קכ"ב שבתהלים (התחלת שנת הקכ"ב מיום ההולדת), מובן שזה מוסיף יתר הדגשה בנוגע לכללות הענין דאחדות ואהבת ישראל, שבשנה זו צריך להיות ענין זה באופן נעלה יותר.

ח. והמעשה הוא העיקר²⁸ — להוסיף בכל הפעולות הקשורות למבצע אהבת ישראל, ולעשות זאת באופן ד"למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", בדרכי נועם ודרכי שלום.

ולא כאותם ששומעים את הדברים וחושבים שהדברים אינם מכוונים אליהם — הנה כל האמור לעיל שייך ואמור לכאן"א מישראל, ולא רק כאשר נמצא במעמד ומצב מיוחד, בשבת ויו"ט ויוהכ"פ וכו', אלא גם בחיי היום-יום דימי החול, ובימי החול גופא — בעת עסקן בעובדין דחול, כאשר הוא "חוטב עצים ושואב מימין" כפשוטו, הנה גם אז צריכה להיות הנהגתו באופן דאחדות ואהבת ישראל.

וכשם שבמזמור זה מוזכר ענין השלום כמה פעמים, כמו כן צריכים להתעסק בפעולות הקשורות באהבת ישראל כמה וכמה פעמים, היינו, גם לאחר שדיבר עם הזולת פעם אחת כו', אינו מתעייף וחושב שהוא עשה כבר את שלו, ואת השאר יעשה מישהו אחר, אלא הוא מדבר עמו כמה וכמה פעמים.

וכאשר טוען שדיבורו עם הזולת צריך לפעול תיכף ומיד, ובאופן ד"טרם כלה לדבר" — עליו לדעת שזהו ענין התלוי בו:

כאשר ידבר עם הזולת בדברים היוצאים מן הלב, הנה בודאי שכבר

דהנה, כללות העבודה ד"ראשיכם שבטיכם" היא באופן ד"תורתם אומנתם"¹², היינו, שהם עוסקים ב"חיי עולם", שלמעלה מ"חיי שעה"¹³.

וא"כ, לכאורה אין נפק"מ אצלם בין שנה אחת לחברתה (שיוכלו לומר שבשנה זו ישנה הדגשה מיוחדת על אופן העבודה המבואר בפרק קכ"ב שבתהלים), כי עיקר עבודתם היא בלימוד התורה, והתורה היא למעלה מכללות התחלקות הזמן כו' — כי החיוב דלימוד התורה הוא בכל הזמנים כולם, כמ"ש¹⁴ "לא ימוש ספר התורה הזוה גו' והגית בו יומם ולילה", הן ביום והן בלילה, הן בימי החול והן בשבתות וימים טובים וכו'.

וכמ"ש בהלכות תלמוד תורה¹⁵ ש"כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין כו', חייב לקבוע לו עת לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר והגית בו יומם ולילה".

ומובן בפשטות שכאשר לומד בתורה אודות הזמן שביהמ"ק הי' קיים, ואח"כ לומד בתורה אודות החושך כפול ומכופל דזמן הגלות — הרי לימוד ב' ענינים אלו צריך להיות באותו להט וחיות, באופן שוה ממש, ואינו רשאי לעשות חילוקים באופן לימוד התורה.

ומאחר שכללות הענין דלימוד התורה הוא למעלה מהתחלקות ושינויי הזמנים כו' — הנה לפעמים צריכים השתדלות יתירה כדי להסביר ל"ראשיכם שבטיכם" (שעיקר עבודתם בלימוד התורה) שבזמן מסויים צריכה להיות הדגשה יתירה בנוגע לעבודה מסויימת, ובענינו — ההוראות הנלמדות מפרק קכ"ב שבתהלים, שבהם צריכה להיות הדגשה מיוחדת בשנה זו (כדלקמן).

ד. תוכן המזמור קכ"ב שבתהלים הוא — כללות ענין השלום, אחדות ואהבת ישראל, כמ"ש¹⁶ "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", ועד שכללות ענין השלום מודגש במזמור זה כמה פעמים.

ובמזמור זה נאמר גם "ירושלים הבנוי" כעיר שחוכרה לה יחדיו¹⁷ — שבזה מודגש כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל, כמבואר בירושלמי¹⁸ "עיר שחוכרה לה יחדיו — עיר שהיא עושה כל ישראל לחברים" (שיהיו נאמנים על הטהרות ועל התרומה).

וש"נ.

(12) ראה שבת י"א, א.

(16) פסוק ח.

(13) שם י"ד, א.

(17) פסוק ג.

(14) יהושע א, ח.

(18) חגיגה פ"ג ה"ו.

(15) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח רסקנ"ה.

זאת אומרת, שכללות הענין של ירושלים הוא — "עיר שחוכרה לה יחדיו", היינו, לפעול אחדות בעם ישראל. והאחדות מתבטאת לא רק בנוגע לענינים רוחניים, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים — אכילת קדשים כו', שכל ישראל נאמנין על הטהרות ועל התרומה כו'.

ה. האמור לעיל (שענינה של ירושלים הוא — אחדות ואהבת ישראל) מובן גם ע"פ מרז"ל¹⁹ "אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה. ומי איכא ירושלים למעלה, אין, דכתיב ירושלים הבנוי' כעיר שחוכרה לה יחדיו", ובפרש"י: "ירושלים שלמטה תהא בנוי' כעיר שחוכרה לה, שהיא כיוצא בה חבירתה ודוגמתה כו'", ובאופן ד"יחדיו", היינו, שירושלים של מטה היא באופן דחיבור ואחדות עם ירושלים של מעלה.

והביאור בזה:

מבואר בלקו"ת שה"ש²⁰ ש"בנות ירושלים" קאי על "הנשמות שעדיין לא ירדו לעולם הזה להתלבש בגוף ונפש הבהמית כו'".

ועפ"ז מובן שכאשר הנשמות ("בנות ירושלים") יורדות למטה, הרי הן יורדות מירושלים של מעלה לירושלים של מטה, היינו, שירידתן למטה היא כדי למלא את שליחותן — לעשות מה"מטה" "ירושלים של מטה".

ובנשמות ישראל ("בנות ירושלים") גופא ישנם ב' דרגות כלליות: "ראשיכם שבטיכם", שהם בבחי' ירושלים של מעלה, ו"חוטב עציך ושואב מימין", שהם בבחי' ירושלים של מטה.

ועל זה נאמר "ירושלים הבנוי' כעיר שחוכרה לה יחדיו", היינו, שצריך להיות ענין האחדות והחיבור שבין ירושלים של מטה עם ירושלים של מעלה, שזוהו כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל — חיבור ב' הקצוות ר"ראשיכם שבטיכם" (ירושלים של מעלה) עם "חוטב עציך ושואב מימין" (ירושלים של מטה).

זאת אומרת: למרות הידיעה שישנם חילוקי דרגות ד"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך ושואב מימין", וכל אחד מהם צריך לעבוד עבודתו באופן הראוי לו (כי כאשר מרמה את עצמו ומתעסק באופן עבודה שאינו שייך אליו, הרי הוא גורם בלבול בכללות עבודתו כו') — אעפ"כ, צריך להיות ענין האחדות בין "ראשיכם שבטיכם" עם "חוטב

(19) תענית ה, א.

(20) ו, ג.

עציך ושואב מימין", וכמ"ש "אתם נצבים היום כולכם", "לאחדים כאחד"²¹.

ועוד יש לומר — בביאור הקשר דמרז"ל הנ"ל עם כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל:

ביאת הקב"ה לירושלים של מטה (ולאח"ז — גם לירושלים של מעלה) — הרי זה כללות ענין הגאולה העתידה. והרי ידוע מארז"ל²² "אין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת".

ו. אבל עדיין צריך להבין:

כיצד יתכן שיהי' איחוד אמיתי בין כל עם ישראל, "כאיש אחד בלב אחד"²³, כאשר התורה עצמה אומרת שישנם חילוקי דרגות בבנ"י, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך ושואב מימין" והתורה עצמה אומרת²⁴ שאין דיעותיהם שוות!?

והביאור בזה:

מבואר במרז"ל²⁵ שבתור הכנה והקדמה לכללות הענין דמ"ת, הי' צריך להיות ענין האחדות אצל בנ"י, כמ"ש²⁶ "ויחן שם ישראל" "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד". וכאשר בנ"י היו במעמד ומצב דאחדות, אמר הקב"ה שכעת ראויים הם לקבלת התורה.

וכדי שיהי' ענין האחדות אצל בנ"י, באופן נצחי ואמיתי, עד שהתורה (תורה נצחית, ותורת אמת) תאמר שכל בנ"י הם "כאיש אחד בלב אחד" — הרי זה נפעל עי"ז ש"ויחן שם ישראל נגד ההר", הר סיני, שבו ניתנה התורה לישראל, מצד הגילוי ד"וירד ה' על הר סיני"²⁷.

זאת אומרת: כאשר בנ"י נעמדים "כנגד ההר", הנה מצד הגילוי ד"וירד ה' על הר סיני" נפעל ענין האחדות אצל בנ"י, "כאיש אחד בלב אחד".

וע"ד מ"ש¹¹ "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם", היינו, שהעמידה "לפני ה' אלקיכם" פועלת את ענין האחדות בבנ"י, "כולכם", "לאחדים כאחד".

(21) לקו"ת ר"פ נצבים.

ועוד.

(22) תנחומא ר"פ נצבים.

(25) ראה ויק"ר פ"ט, ט. דא"ז פ' השלום.

(23) פרש"י יתרו י"ט, ב. וראה מכילתא תנחומא (באבער) יתרו ט.

שם. (26) יתרו שם.

(24) ראה ברכות נח, א. סנהדרין לח, א. (27) שם, כ.